

Lax och öring i Gullspångsälven 2020

Håkan Magnusson, Mariestads kommun
Förvaltningsgruppen för Gullspångsälvens naturreservat 2022-08-17

Elfiskena 2020 visade på relativt god tillgång på lax- och öring i Åråsforsarna, men fortfarande ligger åtminstone Lilla Åråsforsen mycket lågt. Gullspångsforsen hade dessvärre knappt någon lax alls, medan tätheterna av öring var i paritet med tidigare år.

The electrofishing 2020 showed a relatively good amount of salmon and trout in Åråsforsarna, but Lilla Åråsforsen still has very low densities. Unfortunately Gullspångsforsen showed hardly any salmon at all, while the densities of brown trout were on a par with previous years.

~

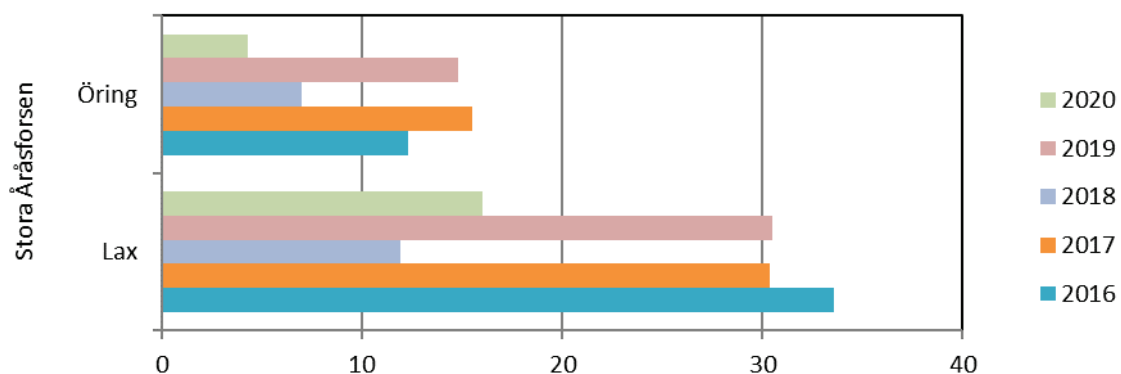
Elfisken

Den 14 till 17 september genomfördes elfisken. Antalet utfiskningar varierade mellan 1 och 3 beroende på fångst. Havs- och vattenmyndighetens tabell för fångstkoeficienter har avvänts vid beräkningar.

Stora Åråsforsen

Tätheten, för de aktuella provytorna, beräknades till 16 laxungar/100m² vilket är detsamma som medelvärdet för perioden 2005 till 2020. Vad gäller öring så beräknades tätheten till 4 öringungar/100 m². Lägre än medelvärdet för perioden 2005 till 2020, vilket ligger på 8. Inga misstänkta hybrider noterades.

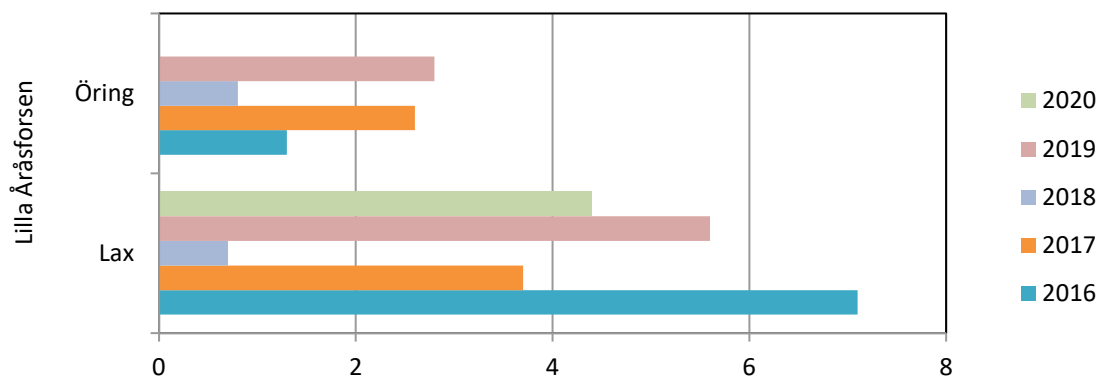
Figur 1. Beräknade tätheter av lax- och öringungar på provytor i Stora Åråsforsen under perioden 2016 till 2020.

Lilla Årsforsen

I Lilla Årsforsen beräknades tätheten av laxungar beräknades till 4 individer/100m² vilket är något över medelvärdet för 2005 till 2020. Ingen öring påträffades i så tätheten beräknades till 0, vilket är ovanligt. Medelvärdet för 2005 till 2020 ligger dock på endast 1 individ/100m² så det rör sig generellt om mycket låga tätheter.

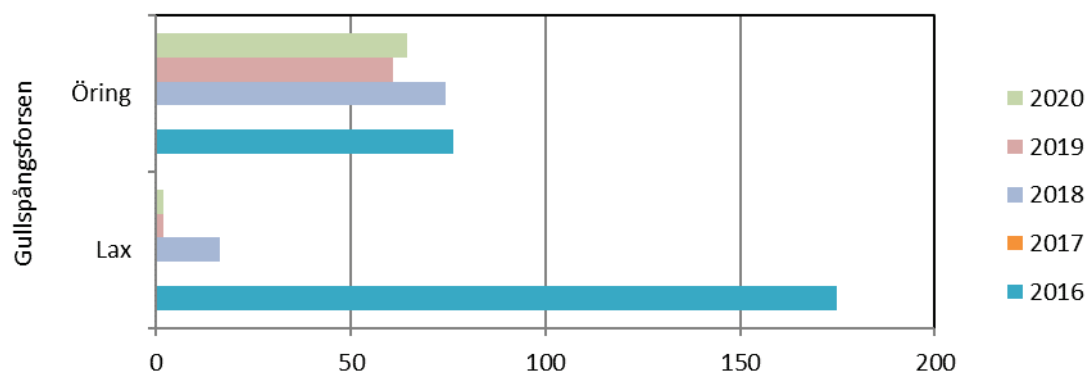
Figur 2. Beräknade tätheter av lax- och öringungar på provytor i Lilla Årsforsen 2016 till 2020.

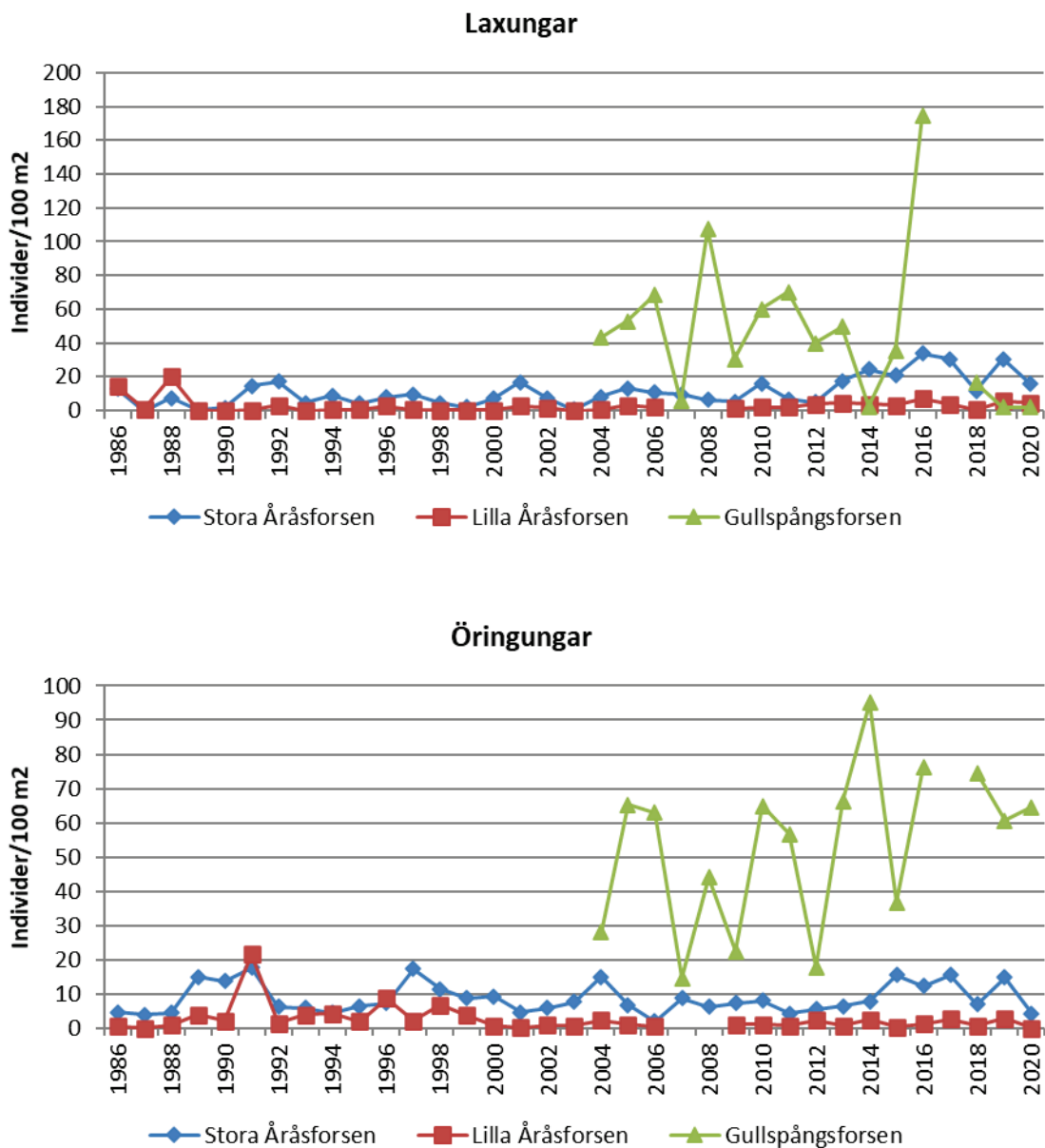
Gullspångsforsen

Även 2020 var tyvärr ett år med mycket lite lax i Gullspångsforsen. Tätheten var endast 2 individer/100m². Detta kan jämföras med medelvärdet för perioden 2005 till 2020 som ligger på 48. Öringen hade däremot god täthet med 64 individer/100 m². Detta är något över medelvärdet för perioden 2005 till 2020, vilket ligger på 55. Inga misstänkta hybrider påträffades.

Figur 3. Beräknade tätheter av lax- och öringungar på provytor i Gullspångsälven under perioden 2016 till 2020. Inga värden finns för 2017 då inget fiske kunde genomföras.

Figur 4. Beräknade tätheter av lax- respektive öringungar under perioden 1986 till 2020 i Gullspångsälvens Stora och Lilla Årårsforsarna samt i Gullspångsforsen (sedan år 2004). Lilla Årårsforsen undersöktes inte 2007 och 2008. Gullspångsforsen undersöktes inte 2017. Notera att det under 2004-2006 samt 2008 sattes ut lax- och öringyngel i den nyrestaurerade Gullspångsforsen. Den fångade fisken efterföljande år utgör således en viss blandning av vildfödd och utsatt fisk vilket gör topparna extra höga.

Mer information

Om Vänerns laxar och öringar

Vänern har, så vitt vi vet, kvar två ursprungliga stammar av lax (Gullspångslax och Klarälvslox) och tre stammar av öring (Gullspångsöring, Klarälvsöring och Tidanöring). Den sjövandrande lax- och öringen är egentligen samma arter som de som lever i Östersjön, men som avskilts från

havet efter senaste istiden. De har kvar sin vandringsinstinkt och lever nu sina vuxna liv i Vänern i stället för havet. Fiskarna har kvar sina saltvattensgener och skulle således kunna överleva i havet. En av SLU genomförd genetikundersökning visade att stammarna i Vänern är mest besläktade med Östersjöstammar från Finska viken och Baltikum.

Den vilda laxen och öringen i Vänern hyser alla svaga bestånd på grund av vandringshinder och på att mycket av lek- och uppväxtområden försvunnit. För att kompensera bortfallet sker utsättningar av odlad fisk. Ingen utsättning av Tidanöring sker dock. Den odlade fisken skiljs från den vildlekande genom att fettfenan tas bort.

Du kan också läsa mer om bevarandearbetet i Gullspångsälven på webben:
<https://www.gullspangslaxen.se/>